

Abonamentul

Pentru monarhie:

Pe an 12 cor., $\frac{1}{2}$ an
6 cor., $\frac{1}{4}$ an 3 cor.

Pentru străinătate:

Pe 1 an 18 frcs., $\frac{1}{2}$
an 9 frcs., $\frac{1}{4}$ an
4 frcs. 50 cm.

Fóca apare în fie care
Sâmbătă.

Unirea

Insertiuni

Un şir garmond:
o dată 14 fl., a doua órá
12 fl., a treia órá 10 fl.

Tot ce privesc fóca,
să se adreseze la «Re-
dactiunea și Admini-
stratiunea Unirii»

în
Blaş.

Fóe bisericéscă-politică.

Anul XI.

Blaş 16 Martie 1901.

Numérul 11.

În atenția preoților nostri.

II.

(I. S.) Am promis în articolul din nrul trecut, că mă voi încerca, nu numai a da sfaturi, ci și a arăta cum s'ar pute de fapt ajuta preoțimea noastră, ea pe sine însăși.

Nu vreau să susțin, că scrisesele mele și propunerile ce voi face, sînt infalibile, și că nu s'ar pute afla alte căi și mai potrivite pentru ajungerea scopului comun, — eú le affu pe acestea de mai ușor ducătoare la scop, alții să propună altele și în sfîrșit vom conveni cu toții în a alege pe cele mai bune.

Părerea mea ar fi acésta:

Să se întemeieze și organizeze un fond de subsidiu pentru clerul întregii provincii mitropolitane în Blaş, la mitropolie, în centrul unității provinciei noastre și acésta și pentru mai strînsa legătură frățescă și pentru unitatea și uniformitatea de acțiune și din alte considerațiuni binecuvîntate. Căci zis este: „Unde-î unni nu-î putere . . . unde-s doi puterea crește”.

Isvórele de înființare și alimentare să fie cam aceste:

1. Tóte fondurile existente la arhiepiscopie, pe cum și la episcopiele sufragane, să contribuie cu câte 2 procente o dată pentru tot de una la întemeierea fondului de subsidiu al preoților din provincia mitropolitană.

2. Tóte bisericile, atât matre cât și filii, să deie ca tacsă de fundare câte 10 fl. o dată pentru tot de una la acel fond de subsidiu.

3. Anual, fie care biserică matre sau filie, să fie îndatorită a contribui cu câte 1 percent al averii existente în bani și în bucate, adecă câte 1 fl. după fie care sută de floreni și câte 1 miertă de bucate după fie sută de mierțe de bucate, ce le are biserică respectivă.

4. Fie care preot aflător în beneficiu să deie o tacsă de fundare de 10 fl. acuma la întemeierea fondului și fie care protopop să contribuie cu 20 fl. tacsă de fundare.

5. Anual fie care preot și protopop să contribuie cu 1 percent după venitul său preoțesc statorit cu ocasiunea conscrierii venitelor pentru regularea congruei.

6. Să rugăm pe bunii nostri Archierei, ca pentru binele păstorilor și al bisericeii, să se îndure a lua sarcina

și a face jertfa de a contribui și ei, după cât se vor îndura, la fundare și a contribui barém cu câte 1 percent al venitului lor la mărirea fondului de subsidiu.

7. Așisderea și ceialalți dignitari bisericesci, cum sînt canonicii, să fie rugați a contribui cu o anumită tacsă la fundare și cu câte un percent după venitul anual.

8. Pe lângă aceste apoi, să folosim tótă ocasiunea, ce ni-se ofere pentru a îndemna și pe laicii nostri inteligenți a contribui și dinșii la augmentarea acestui fond.

9. Spre scopul acesta să facem colecte benevole între popor cu diferite ocasiuni.

10. Să folosim spre acest scop sumele de răscumpărare a felicitărilor de anul nou, a anunțurilor de logodnă și cununii, a cununilor de pe sicriul iubiților repausați și altele.

11. Să aranjăm petreceri și eventualul venit curat să-l versăm în acel fond și în acésta privință să fie o emulare nobilă între preoți, care va colecta și va versa mai mult în acest fond.

12. Să fie rugați domni autori de opuri, ca anumite esemplare din opurile tipărite să le doneze pentru a fi vindute în folosul fondului.

Cu modul acesta am înșgheba un fond, care dacă la început nu ar fi așa mare, ar crește cu timpul și ar fi un razim pentru preoții bravi, inse urgisiți și prigoniti de cei fără simț de echitate.

Apoi contribuiriile aceste să nu înceteze nici atunci, când statul ar da congrua, căci atunci adaugându-se plata preoților, ar pute contribui și mai mult și mai ușor și s'ar pute acel fond folosi cu timpul și pentru pensionarea preoțeselor vėduve și a orfanilor de preoți.

Fondurile încă ar pute fi tacsate în favorul fondului acestuia, căci în ultima analiză, tóte aceste sînt fundate din contribuiriile preoțimeii.

Apoi bisericile cu drept cuvint ar pute fi tacsate în folosul preoților, dacă ele și până aci au suportat tacsă mai grea pentru fondul de pensiune a învėțătorilor. Dórá în tot de una a făcut mai mult preotul pentru biserică, de cât invėțătorul; și un percent ar ave dreptul să-l pretindă preotul chiar pentru persóna sa de la cassa bisericeii, pentru purtarea socotelilor bisericesci, cari cu atáta sînt mai mari, cu cât e mai mare averea bisericeii.

Preoții cred, că bucuroși ar contribui atât tacsă de fundare, cât și cea anuală fiind vorbă de îmbunătățirea stării lor.

Érá bunii nostri Archierei și ceialalți dignitari bisericesci, sperez, că ar face jertfa acésta în vederea pericolului, ce s'ar delătura prin înființarea acestui fond de de-asupra bisericeii și în vederea salvării autorității lor amenințate prin procedura din timpul din urmă a guvernului. Ba ei vor face acésta și numai din iubire părintescă față de noi preoții.

Noi preoții sîntem oficerii armatelor, ale căror generali sînt Archiereii. Un general bun, care are să câștige învingeri și glorie, iubesc otașii săi și corpul său ofițeresc și împarte cu dinșii sórtea în bine și în rău.

Istoria ne spune esemple, că împărați și-au sfirticat mantaua pentru a lega rana otașului de rind.

Și archiereii nostri vor face acésta, își vor sfirtica un petec din mantaua lor, ca să ne lege rana noastră, își vor detrage ceva, ca să ne deie și nouă.

Cu sėrăcia dară să nu ne escusăm. Să trezim numai interesare mai intensivă de noi însine și vom afla mijlőce destule pentru a ne ajutara noi din puterile noastre.

Alte popóre, nu numai că-și acoper lipsurile lor, ci mai contribuie pentru scopuri caritative cu sume colosale și nu în folosul lor, al bisericeii lor, al neamului lor, ci pentru popóre din alte părți de lume. Cu milióne contribuie Anglesii, Francesii, Germanii pentru misiunile catolice. Noi se nu putem face acésta pentru chiar salvarea noastră? Atunci nu am fi demni de viėtă, nu am fi demni de respectul altor popóre!

„Unirea” de la 16 Februar a. c. ne dá nisce date fórté elocvente. Ea ne spune, că reuniunea sfinței pruncii a lui Isus, o reuniune a școlarilor catolici, estinsă peste tótă fața pămintului, a colectat într'un singur an școl. suma de 3.521.343 coróne pentru misiunile catolice. — Dacă nisce copii pot arăta așa rezultat, ce am pute face noi cu voință și stăruință tare și cu inima gata de jertfă?

Sus dară inimile și Dumnezeu să ne ajute!

Efectele legilor politico-bisericesci. — Ministerul r. u. de culte și instrucțiunea publică, și-a publicat nu de mult în broșură separată, raportul statistic despre instrucțiunea publică, viața ecclesiastică și religioasă.

Din acest raport estragem câte va date caracteristice cu privire la viața religioasă din 1899.

Ministrul ne spune, că în 1899 au repășit din legătura confesională 1.361 indiviți cu 1.159 mai puțin de cât în anul imediat precedent și cu 3.574 mai puțin de cât în an. 1897. Din contră dintre neconfesionali s'au reintors în sinul confesiunilor recepte 210 indiviți, cu 37 mai mulți de cât în 1898 și cu 134 mai mulți de cât în 1897. Deci repășirea de la confesiuni din an în an scade, pe când reintorcerea crește.

Prin repășiri mai mare pierdere au avut reformații, dintre cari s'au făcut aconfesionali 452 (33·21% din totalitatea celor repășiti), mai tot atâta au repășit și din biserica greco-orientală. Dintre romano-catolici s'au făcut aconfesionali 214, ev. luterani 202, greco-catolici 29, unitari 2 și israeliți 16. Altcum în aceste trei confesiuni din urmă sînt rari casurile de repășiri.

După naționalitate din cei 1361 repășiți în an. 1899 sînt magiari 617 (45·3%), români 249 (18·3%), sârbi 205 (15·06%), dintre cele alalte naționalități au repășit mai puțin, așa dintre germani 46 (3·38%), era dintre ruteni nici unul. Dintre cei repășiti mai mult de $\frac{2}{3}$ s'au lipit de secta nazarenă sau baptistă. De cauză a repășirii au adus 240 sarcinile cultului (a nune 109 reformați, 63 gr. or., 58 ev. lut., 9 rom. cat., 1 israelit), era în 41 casuri cauza repășirii a fost certele cu preotul (33 rom. cat. și 8 ev. lut.). Ca și în anii precedenți cei repășiti din sinul

confesiunilor recepte sînt mai mulți în comitatele Torontal, Bacî-Bodrog, Arad, Bihor, Bichis, Baranya și Timiș.

Ce privește direcțiunea și nisuințele de estindere a bisericilor, în 1899 s'au întimplat 5.802 treceri de la o confesiune la alta, nu e chiar cu 100 mai multe de cât în anul precedent. La treceri câștigul principal și constant îl are biserica romano-catolică și numai ca excepțiune mai câștigă în câte un an și alte biserici. Așa în 1899 romano-catolicii au câștigat 124, din contră au avut pierderi ev. ref. de 814, ev. lut. 313, israeliți 308, greco-catolici 252, greco-orientali 125, alte confesiuni 13.

Dintre căsătoriile încheiate între persoane de aceeași confesiune au fost binecuvîntate de biserică 93·3—95·1%; era dintre căsătoriile mixte au primit și binecuvîntarea bisericescă numai 29·3—30·6%.

Din datele acestea iesă la lumină, că pierderile cele mai mari le au acatolicii și a nune reformații, cari au militat pentru aducerea legilor politico-bisericesci. Deducțiunea Ministrului, că viața religioasă nu ar suferi prin nunele legi, după ce repășirile la aconfesionalism scad din an în an, nu corespunde adevărului; de ore ce mulți rămân în sinul bisericii, dară sînt credincioși numai cu numele neîmplinindu-și datorințele religioase. Atari indiviți lătesc indiferentismul religios, și nu greșim dacă afirmăm, că mai multă stricăciune cauzăză bisericii, în sinul căreia se află, de cât dacă ar părăsi-o. Însăși împrejurarea, că legea civilă le permite să fie aconfesionali în parte paralizăză activitatea bisericii de a regulamenta pe cei perversi și a-i face imposibili de a da exemplu rău și altora.

Revistă politică.

Austria. Mai liniștindu-se în câțva spiritele, parlamentul imperial a purces la alegerea definitivă a președintelui și vice-președinților parlamentari. Aleși au fost tot aceea, cărora și până acum li-s'a concređut conducerea ședințelor.

În ședința de Lună apoi, camera a trecut la a doua cetire a proiectului de recruți. Cehii îl votăză dar prin aceea nu vrea să zică, că și-ar schimba cu totul atitudinea de până aci. Din contră accentuară și cu ocaziunea aceea, că viața parlamentară în Austria a suferit naufragiū. Despre activitate parlamentară nici vorbă nu pōte fi. Crisa actuală parlamentară mai bine s'ar puté numi crisă constituțională. Și apoi, continuă deputatul ceh Fort, că numai două căi sînt deschise înaintea Austriei, pe cari mergēnd și-ar puté asigura venitorul: absolutismul și federalismul.

Dacă Austria va pleca pe a doua cale, atunci pe timp îndelungat s'a îngrijit de rolul său de mare putere. Oratorul e convins, că mai curēnd ori mai târziu, dar în fine tot vor ajunge lucrurile acolo de se va intrupa planul lui.

Italia. Pe la începutul lui Februarie a picat guvernul Saracco fiind că disolvase camera lucrătorilor din Genova. După multe tentative isbuti Zanardelli să compună noul cabinet în care resortul esternelor căđu pe Prinetti. Împrejurarea acesta inse cauză mult sange rău în Germania, fiind că Prinetti nu era un călduros apărătoriu al triplei alianțe.

Feuilleton.

Notițe literare.

„Învătătorul poporului“.

Nădejdea, cu care am încheiat notița literară din Nrul 10 al „Unirii“, referitor la fōia „Învătătorul poporului“, mi-s'a împlinit. Ce n'am putut găsi în biblioteca dlui preposit Ioan M. Moldovan, s'a găsit în dată în biblioteca gimnasială. Aici se conservă un exemplar complet din fōia lui Cipariū. Ast fel sîntem în poziția de a fi în chiar cu viața acestei fōi.

Exemplarul din biblioteca gimnasiului e legat și bine conservat. Numărul prim are stampila lui Cipariū, ce mă face să cred, că exemplarul acesta e donațiunea lui Cipariū. Constă din 22 numeri. Numărul 1. pōrtă datul de 12 Maiū 1848; ér numărul 22 de 6 Octobree 1848. La călcăiul acestui număr cetim: „Pentru împrejurările crâncene de aici, până la mai bune încetăm de a mai da fōia acesta. — Redacțiunea.“ Așa dar numărul 22 este cel din urmă și are următorul cuprins: Catechismul constituțional pentru popor (capet) cu capitolele: Despre garda națională; Despre tribunalele juraților; apoi Cugete morali și noutăți politice.

Bănuiea dlui Dr. Branisce a fost întemeiată. *) „Învătătorul poporului“ n'a încetat cu numărul 21. Nu s'a adevărit inse

*) Veđi „Drapelul“ Nr. 14. p. 2.

presupunerea Dsale „că guvernul să fi suprimat continuarea apariției fōii.“

Nota redacțiunii citată mai sus ne spune că „împrejurările crâncene,“ adevăz începerea războiului civil au sistat apariția.

„Învătătorul poporului“ fără îndoieală este aparițiune însemnată în istoricul ziaristicii române. El este prima „Fōia poporului“ de astăzi — la Români de din cōce. Necesitatea unei atari fōi a simțit-o mai întăiū Blașul înainte cu 50 ani și nici de cum nu e opera ultimului deceniū al veacului al 19-lea pe cum ne place a ne lăuda.

Drept încheiere las să urmēză din numărul ultim capitolul: Despre libertatea tiparului, Garda-națională și o parte din noutățile politice.

Despre libertatea tiparului.

„Libertatea tiparului e dreptul înăscut omului, ca concetățenilor se pōtă împărtăși neîmpedecat prin cuvint, scrisore și tipar tōte cugetele sale, cari nu sînt stricătoare omenimei.“

Libertatea tiparului e una din cele mai mari bunuri morali ale omenimei, ea e cea mai pētrundătoare și mai repede mijlocitoare a luminării poporului, cea mai potente armă apărătoare în contra despotismului și nedreptății, cea mai înfricoșată resbuatăore a inocenței — nevinovăției — apăsate, cea mai secură garanție — chizeșiă — pentru susținerea drepturilor și libertăților căștigate ale poporului; ea e sufletul constituțiunei adevărate.

I. Cum se pōte efeptui, ca tiparul să nu lătēscă și idei de acele, cari societății sînt stricătoare și periculose?

R. Acest rău al libertății tiparului se departă prin aceea, că tiparului subț amēsurate pedepse să opresc atingerea temelilor de stat, religiune și morale, pe care zace binele și înaintarea societății mari a statului, pe cum de exemplu persōna Domnitorului țerii, care e sfintă și nevătămăciōsă, învătăturile fundamentali a religiunei creștinesci, moralitatea înfrumsătōrea omului, onōrea — cinstea — sau numele cel bun al fe căruia cetățen al statului ș. c. l. *)

Despre Garda-națională.

„I. Ce se întelege sub cuvintele Gardanațională?”

R. Se întelege cetățenii statului, căror e încredințată susținerea ordului și securității în comunitățile opidane, cetățene și sătesci.

I. Spre acest scop lăudat pōte-se arma fe care supus?

R. De ore ce cu consciință și tărăiă ales numai acele persōne staū a susținē ordul și securitatea, care la resturnarea acestora ar avē să sufere scadere materiale sau spirituale, așa numai bărbații ce au avere și pricepere sînt lertăți de a se deprinde spre ajungerea scopului mai sus atins, carea e susținerea ordului și a securității. Dreptul de Maestatea Sa al nostru, Împērat prea îndurat dat spre a purta arme, e mijlocul cel mai secur de a susținē ordul și

*) Așa dar libertatea tiparului nu stă întru aceea, ca să tipărim ori și ce, nici întru aceea, ca să nu plătim lucrătorilor ce tipăresc, pe cum cu mirare am auzit de la unii, că înțeleseră libertatea tiparului așa, ca să nu plătescă.

S'au făcut deci întrebări și s'au dat răspunsuri satisfăcătoare.

Presentându-se zilele trecute noul guvern înaintea camerei a fost interpelat și asupra ținutei, ce are de scop a o observa cu privire la tripla alianță. Și atunci ministrul de externe spuse, că el nu e inamic al triplei alianțe, dacă din partea Austro-Ungariei și Germaniei să vor face anumite concesii pe sama Italiei pe terenul economic. Se înțelege, ca răspunsul acesta alui Prinetti a cauzat mare bucurie în Francezi, cari, în faptul că Italia numai pe lângă anumite mai vrea să stea în tripla alianță, ved o răcire a aceleia față de imperiul german.

Bulgaria. Comitetul macedonean nu are de gând să se liniștească și la rîndul său guvernele se formază, apoi cad și urmază altele, fără ca să facă ceva întru pedepsirea turburătorilor și asasinilor. România primesce mereu promisiuni, dar numai atât. În timpul din urmă s'a pus Turcia să-i reguleze, trimițînd putere armată asupra lor și făcînd mai multe arestări. În acțiunea aceasta se zice, că ar fi îndemnată de Rusia. Am subliniat cuvîntul „se zice“, pentru că o comisie de Bulgari, cari au vizitat pe ambasadorul rus din Constantinopol, a primit asigurarea, că va întreprinde la guvernul turcesc pentru eliberarea celor prinși. Întru sprijinirea Turciei a pășit guvernul englez, care cere ca în interesul păcii din orientul Europei, guvernul turcesc să aibă asigurat sprijinul întregii Europe, ca așa să impună comitetului macedonean și tuturor celor ce au gânduri de răs-

vratire. Rusia și acum, ca tot de una are rol de duplicitate, cu politica aceasta a trăit tot de una și nici nu vré să o părăsască.

Transvaal. Sôrtea Burilor merge spre mai rău. Reduși la număr, lipsiți de proviantul de război și încunjuțați de colosala ôste (300.000) engleză, generalul Botha a reînceput pertractările de pace cu generalul Kitchener. Dar fiind că la înțelegere deplină tot n'au ajuns, de o cam dată încheiară numai armistițiul. Lăsînd de o parte dependența ori independența republicilor sud-africane, despre carea pe cum s'ar vedé n'a fost vorbă, Kitchener a promis agrățiare tuturor Burilor, cari s'au luptat în contra Anglezilor, escepționându-se De Wett și Steyn pe cum și Holandezii din țera Cap, cari s'au aliat cu Burii. Prinso-nerii burii încă vor fi puși în libertate. Condițiunile acestea naturalmente nu sînt primite de generalul De Wett, care promite, că nu-și va depune arma din mână și-și va răsbuna cu ori ce ocaziune asupra Anglezilor.

Că într'adevăr între Kitchener și Botha ar decurge pertractări de pace aceea s'ar păré de admisibil, considerînd sôrtea Burilor lipsiți de toate mijlocele și nesprîjiniți de nime, pe cum și din împrejurarea, că secretarul ministeriului de externe englez încă le a recunoscut. Dar nu se par verosimile condițiunile de împăcare, la cari s'ar fi supus Botha, cu atât mai virtos, că președintele Krüger nu scie nimica despre acelea. De altmintrea Krüger ține și astăzi la independența republicilor.

Corespondințe.

Serbătorirea lui Petru Maior.

— raport special al »Uirite«. —

Budapesta, Martie 1901.

Pentru ce nu am raportat la timp despre părăstasul și ședința festivă ținută cu ocaziunea aniversării a 80-a de la mórtea lui Petru Maior?

Pentru că e un obicei național la noi, să se scrie despre ast fel de festivități în terminii superlativi; și dacă ași fi urmat și eu acestul obicei enfemistic — nu ași fi spus adevărul.

De aceea credeam, mai bine să nu scriu nimic, căci dacă e vorbă numai de elogi, avem ziare cotidiene la dispoziție quantum — satis!

Dar în adevărata viață gazetărescă nu sînt de acceptat rezervele acestea, ci cronicarul trebuie să înșirue fidel totul — mi-am zis. când m'am pomenit cu ursoriul domnului Redactor.

Să-mi fac deci datorița!

În 3 a. l. e. societatea de lectură „Petru Maior“ a ținut o ședință festivă, întru amintirea lui Petru Maior. În dimineața aceleiași zile s'a oficiat serviciul divin în capela gr. ort. de aici, împreunat cu părăstas „pentru odihna adurmitului rob al lui Dumnezeu Petru“. Răspunsurile le-a executat corul tinerimei, sub conducerea stud. med. *Leonida Domide*. Capela era apópe îndesuită de lume. Un adînc sentiment de mîngăere națională mă stăpîna, vedînd cum colonia română de aici, și-a împlinit datorița de pietate față de marele defunct, prezentându-se la serviciul divin în număr așa de frumos; universitarii erau cu toții prezenți.

securitatea, dreptul și libertatea în patrie și a o scuti de ori ce năvălire străină. Drept aceea, fie care cetățen bine simțitor are datorița de a se deprinde în purtarea armelor, ca să păzescă și apere aceste bunuri scumpe ale vieții omenești.“

Noutăți.

„În țera unghurescă e bătăia cu Jelacii, banul Croației, asupra căruia e resculată totă unghurimea; o lovire se întimplă cu el, așa în cât fu respins, și o luă cătră Viena, dóră pentru ca să capete de acolo ajutor, o parte din ôstea lui s'a prins și s'a dus la Budapesta. Pe lângă toate acestea Maestatea Sa Împăratul a denumit pe Jelacii de Plenipotențiatul său peste Ungaria, Transilvania și toate țările ce să țin de coróna Ungariei. Dieta e desființată. Căpitan locuținătorul gardei unghuresci de Viena, Baronul Adam Récei e denumit de ministru primar. Așa nici Gr. Batiani, nici B. Val nu sînt ministri primari. Ci cu toate acestea dieta din Pesta tot ține, și n'a voit a recunosce ordineala Maestății Sale a Împăratului, ce e mai mult dieta a compus un guvern privitor. al căru cap e Koșut. Dumnezeu scie, ce capet vor avé toate schimbările acestea.

Destul că nici în țera noastră nu e bine, că ni-să prind Românii și să spenzură prin care să aprinseră inimile fôrte.

Mult atîrna de la o adunare a secuilor la Agiagfalva, ca să nu erumpă resbel între români și unghuri, care ar fi rău pentru amindoué părțile!

Din Blaș putem scrie, că prefectura gardei adunate aici în număr mare a dat legi pentru purtarea bună atât aici în Blaș, cât și acasă pe la sate. În timpul de acum nimica e mai folositoare de cât regala bună!“

Prof. G. Precup.

„România Ilustrată“.

De trei luni apare la București prima revistă modernă — *România Ilustrată*, redactată din doi din cei mai cunoscuți ziariști, compatriotul nostru domnul Ioan Rusu Abrudeanu și dl George Rădulescu. Cuprîndînd o materie din cele mai variata literară și politică, redactată într'o limbă alésă și conținînd ilustrațiuni bogate și perfect reușite, *România Ilustrată*, care și-a asigurat colaborarea celor mai distinși literați și ômeni politici din România, ca dnii Take Ionescu, Grigore Tocilescu, Luca Caragiale, George Coșbuc, Alexandru Ciurcu, G. Ionescu-Gion, Ioan Popescu, George Ghibănescu, Radu Rosetti etc. etc., este menită a umplé un gol simțit în presa noastră.

Deși la începutul vieții sale, această revistă judecînd după numele abonaților, publicate în dosul primei foi a copertei, și-a deschis un frumos drum în publicul cetitor românesc.

Acum aflăm că administrația *României Ilustrate*, condusă de ideea de a răspîndi revista în toate părțile poporului nostru, a luat, cu toate sacrificiile ce costă o asemenea publicațiune, laudabila hotărîre, de a reduce,

pentru toți preoții și învățătorii din țările locuite de Români, abonamentul de la 20 lei pe an la 12 lei pe an, adică un leu sau o corónă pe lună.

Nu putem de cât să îndemnăm pe toți amicii noștri, preoți și învățători, să binediceze de această simțitoare reducere.

Éta de pildă sumarul nrului 3. ca dovadă de bogăția și varietatea materialului ales, ce cuprinde fie care număr, cum și a escelentelor ilustrațiilor, cu care e îmbodobit:

Nicolae Filipescu (cu portret) de d. G. Rădulescu. — *Cronica* de Cornel. — *Capitala și budgetul țării* de d. G. Ghibănescu. — *Chestia pasivității politice a Românilor din Ungaria*, (interview în scris) cu d. dr. Ioan Raț. — *Bucurescul artistic*, de d. St. Petică. — *O călătorie romantică* (cu o ilustrație) de d. Al. Ciurcu. — *Luminărica*, (poesie) de d. G. Coșbuc. — *Artele în România* de d. St. Petică. — *Prietinii poporului* (comedie actul III.) de Ywann. — *Societatea agrară* (cu portretul d-lui Sava Șomănescu) de Agronom. — *Nămolul terapeutic și lacurile sărate din România* de d. dr. Th. Bastaky. — *Expoziția Antonescu* de Miquel. — *O curiositate literară*. — *Maxime și cugetări*. — *Revista exterioară*. — *Cum înțelege românul colórea „alb“?* — *Teatrul Național* (d-ra Agata Birsescu). — *Diverse*. — *Grija zilei de mîne*. — *Carnetul lunei*. — *Recensii literare*.

Revista *România Ilustrată*, va apăre cu începere de la Nro acesta regulat, la 15 ale fie cărei luni. Redacția și administrația: Str. Regală 1.

Pecat numai, că părăstasul ce s'a servit nu a fost părăstas. L'ași numi părăstas precurtat, sau quasi-părăstas. Nu mă estind mai pe larg asupra acestui lucru, de ore ce Sfântia Sa părintele *Bogoević* va sci dór mai bine de cât mine, că părăstasul servit de D.Sa, nu a'corăspuns „rîndueli“ din tipic.

Sara a fost apoi ședință festivă în sala otelului „Archiducele Ștefan“.

În prezența unui public numeros, ședința s'a deschis după 8 ore.

Nu mă voi estinde asupra singuraticelor puncte din program, ci mă voi opri la cele *literare*, dată fiind și prestațiunea unei societăți literare.

Disertațiunea dlui *Iosif Enescu*, „Vięta și activitatea lui Petru Maior“ a fost întru adevăr frumoasă, scrisă cu dragoste de neam. Dar nu-l pot face elogii, după ce este sciut, că înainte cu 3 ani s'a cetit încă o dată *aceiași lucrare*, érăși cu prilejul unei ședințe festive a societății. Ei bine, dacă e vorbă să s'erbătorim la 80 ani numele *patronului* societății, s'ar fi cuvenit, ca vre-un alt membru să-și iea ostenela de a schița vięta și activitatea lui — ér nu să se *cetescă a doua órá* *aceiași lucrare*. Acesta póte fi un lucru ușor și fără ostenelă, dar nu e potrivit cu memoria bărbatului slăvit. Căci dacă s'ar urma sistemul acesta, ar fi consult, ca lucrarea dlui *Enescu* să se pună în „Arhivul“ societății, și după 20 de ani — când se va serba aniversarea de 10 ani de la mórtea patronului — să se scótă la ivelă și să se *cetescă — pentru a treia órá* . . .

Lucrarea dlui *Minea* „Influența literaturii asupra păcii universale“ a fost prea superficială pentru titlu pretențios ce i-l'a dat. O temă atât de vastă presupune o lucrare mai adîncită și mai temeinică — lucruri, cari despre „studiul“ dlui *Minea* nu le-ași puté afirma.

Despre cele alalte puncte din program, prestațiunea corului și a violiniștilor domni *E. Șincăi*, *I. Șandru*, *L. Domide* și *A. Iorga* (pian) n'am de cât cuvinte de laudă. Și îndeosebi trebuie să-l îngrămădesc cu laude pe dl *A. Rusu*, pentru prea frumoasa doină, cu care ne-a delectat, cîntându-ni-o din vióră cu multă artă și mult sentiment.

În definitiv faptul, că tocmai prestațiunile literare nu ajung nivelul succesului, îmi face impresia, că întręga producțiune a fost *improvisată*. Și în acesta convingere a mea, mă întăresce și împrejurarea, că societatea și-a împlinit datorința față de patronul ei, numai după ce trecuseră *două săptămâni* de la ziua aniversării!

Și Petru Maior ar fi meritat mai mult de cât o *improvisație*!

Coresp.

Scrișore din Budapesta.

— de la corespondentul nostru. —

Basilica — Învătători — Teatru.

(*Basilica*). Biserica așa numită Basilica, e una dintre cele mai frumoșe monumente din Europa. Edificarea ei a costat mai multe milioane. De 20 de ani o tot edifică și nici acum nu e încă gata. Înfrumșetarea internă a început-o acum, și senatul orășănesc a procurat nisce chipuri pentru altar, unul cu un preț de 20.000 floreni, éră două cu câte 10.000 floreni.

Din suma acesta la noi câte comune ar putea să-și edifice bisericii întregi!

(*Învătători*). În contra învățătorilor s'a pornit în oraș o haită ne mai pomenită. Orașul, stînd înaintea unei crize — în tot modul volesce să economizeze. Începe înainte de tóte cu învățătorii. Până acum era datina, ca în edificiul școlei avea locuință elegantă și directorii școlei. Orașul a hotărît, că de aici înainte în edificiul școlei nu va mai edifica și locuință pentru director, — căci mai bucuos dá cenzul de 430 floreni directorului, de cât locuință. După socotela lor, din locuințele directorilor, pot face în tot locul 2—3 sale de învățămînt. Cea mai mare prostie, să lași școla peste nópte fără supraveghiere. În capitală sînt școle elementare câte cu 36 clase, așa dară cásarme întregi.

Altecum în tótă Europa nu sînt învățătorii așa de bine situați, ca în capitală. Acesta îi dóre pe senatori. Să vedem, câtă plată are un dascál sau dáscăliță la școlele elementare.

În anul prim 1200 coróne, fără bani de cuartir. După alegere, care se întimpla — dacă are protecție — cam după un an, atunci în decurs de 3 ani are 1200 coróne plată și 400 bani de cuartir; — după trei ani li se urcă plata la 1600 coróne și 480 cuartir. Soluțiunea acesta ține 4 ani. — După trecerea acestor 4 ani — capetă soluțiunea de 2200 coróne și 720 coróne bani de cuartir. Quinquenalul le este 220 coróne. Așa dară simplii învățători sînt în privința quinquenalului mai bine situați, de cât profesorii gimnasiali de stat, a căror quinqueniú e numai 200 coróne. Afară de acesta le este conces așa numita „*óra de repetitiune*“ — pentru care plătesce câte un învățacel la lună 2 coróne. Cursul acesta, putem lua un număr mediu, îl frecuenteză diu tótă clasa cel puțin 20. Venit lunar are așa dară din aceste 40 coróne. Cel puțin $\frac{2}{3}$ părți dintre învățători sînt aplicați și la școla de meseriași — pentru ce primesc anual 800 coróne. Cu un cuvînt în capitală abia affi dascál, a cărui venit să fie mai mic de 4000 coróne.

(*Teatru*). Curentul politic și-a băgat nasul și în literatură. Herzeg Ferencz, cel mai bun scriitor modern, a scris o piesă cu numele „brigaderul Ocskai“ — omul lui Rákoczi. Herzeg în piesa sa — altecum minunată — scrie că curtea lui Rákoczi ar fi fost plină cu lingăi și lacăi francesi, căci când Ocskai, fulgerul lui Rákoczy, voesce să între la dînsul, lingăii îl oprese, zicînd că Rákoczy n'are timp a primi acum pe cine-va — tot în momentul acesta un lacău vine și zice, că Rákoczy pottesce a-și vedea cănele sêu plăcut. Ocskai infuriat — trece pe partea nêmtului, — dar regretându-și tradarea, de bună voe se duce pe eșafodul lui Rákoczy. Partidul independent din parlament, a început a sbiera, că Herzeg e trădător etc., — dar vedînd că publicul e pe partea lui Herzeg, aú slăbit din sbierături. Teatrul comic a dobîndit mult din cërta acesta, — căci nu cred, să fie om în Pesta, care să nu grăbescă a vedé piesa acesta. Așa crede direcțiunea, că în 50 de sári să va preda în continuú. Cred, că nici lui Herzeg nu-i pare rêu de hăituiela acesta, căci tantiemele sale în tótă sara se urcă la 420 coróne.

Pestantul.

Din diecesa de Orade.

Chestia rosariului — Conferințele preoțesci —
— Pericolul sectei pocăiților. —

Hosszú-Pályi, la 12/III. 1901.

Confratele „I. S.“ a adus la tapet de nouă *cestiunea rosariului*, — și bine a făcut. E o cesiune acesta, ce trebuie în timpul cel mai scurt să se rezolveze. Confratele „I. S.“ ne-a descris frumos istoricul dezvoltării Rosariului, spunîndu-ne, că acesta de la început chiar așa a fost usitat de răsăriteni, ca și de apuseni. Eú deci nici nu mă voi ocupa cu repetarea celor deja cunoscut, — doresc numai a demonstra pe scurt, cu câtă necesitate se impune introducerea și aprobarea Rosariului și în biserica noastră răsăritenă, și mai virtos în diecesa noastră oradană, unde credincioșii nostri sînt în zilnică atingere cu cei romano-catolici, usul Rosariului a trecut și la cea mai mare parte a popoului nostru. În cât îmi este cunoscut, Rosariul își are aderenți atât în părțile sátmărene, cât și în cele din Bihor, Sabolciú, ba și în cele aradane, pe cum m'am convins însumi, de pe timpul, când eram preot în acele părți. — Ast fel stînd lucrul, — ni-se pune întrebarea, — ce e de făcut? Să tolerăm și mai departe acest cult, în sine piú, dar neaprobat de forurile noastre supreme? — ori să-l estirpăm cu desevîșire? În cazul din urmă vom întimpina opunerea cea mai vehementă din partea creștinilor, la cari acest cult s'a înrădăcinat, ér în celalalt cas érăși ne amenință un pericol nu de mai puțină importanță. Știm anume, că neavînd noi gr-catolicii formular aprobat pentru recitarea Rosariului în limba noastră, — poporenii nostri îl reciteză așa, pe cum l'aú audít de la rom-catolici, va se zică după *rit latin*, și — ce merită atențiune — îl reciteză *în limba magiară*! Éta unde vedé eú pericolul! — De aici îmi pot acum esplica, cum, de pildă, o comună din vecinătate, unde mai înainte cu 10 ani nu se audia alt graiú în biserică, de cât cel românesc, poporul nu vorbea altecum la vatra sa și în public, numai românesc. — azi comuna e perdută pentru românism! Și acesta, pentru că femeile și-aú lăpădat limba maternă de dragul Rosariului, să-l póta acesta recita, firesce *unguresce*! Nu e apoi de mirat, dacă aceste femei ca mame, învățându-și acasă băteții la rugăciuni și cîntări, — căci după recitarea Rosariului să și cîntă cîntări evlavióse întru preamărirea Feciórei Maria, firesce tot *unguresce* — însușite de la latinii unguri, — și acești baieti se vor lăpăda mereú-mereú — ba unii sînt chiar lăpădați gata — de naționalitatea lor . . . Ași puté înșira multe comune de aceste, și nici parochia mea nu stă altecum. Unica scusă o are a mea, că fiind situată între unguri calvini, și încă lînga Mecca calvinistă, acesta parochie deja înainte de 48 și-a perdut caracterul național român. Dar cele alalte parochii nu posedé nici acesta scuză, căci de abia de 5—10 ani se datéză la ele perderea pe încet a acestui caracter. — Deși aceste „*strălucite succese*“ de magiarisare nu se pot atribui exclusiv numai Rosariului, partea leului înse o posedé acest cult . . . Éta deci unde avem să ajungem priu tolerarea și mai departe a Rosariului în forma sa de astăzi. Eú cuget de sosit timpul, ca mai marii nostri să se apuce și de rezolvarea acestor cestiuni vitale, altecum rămîne pentru noi

Rosariul o armă cu două tăiușuri, din care unul taie adânc în corpul ritului nostru răsaritén, ér celalalt ni-se înfige acolo, unde ne dore mai cumplit — în mijlocul inimii limbii noastre scumpe . . . Să se compună deci în românește o formulă de recitare. — sau să se revidieze. completeze și apoi aprobeze încercarea în acest obiect, făcută cu mai mulți ani mai înainte de Dl Cupar, azi profesor în Beiuș. — dar să se facă ceva, căci așa cum stăm astăzi cu Rosariul, numai la bine nu ne putem aștepta. Acésta o dorește și eú de-o potrivă cu frațele „I. S.“, și cred și alții confrați! Qui habet aures . . . !

(Va urma).

Convocare.

„Ulpiana“ institut de credit și economii ca societate pe acțiuni în Grădișce își va ținea

adunarea generală ordinară

Sâmbătă la 30 Martie n. cu începutul la 10 ore a. m. în localul institutului în Grădișce. la care acționarii sînt invitați a lua parte în persoană sau priu delegați.

Program:

1. Raportul direcțiunii și comisiunii de supraveghiere, proiectul despre împărțirea profitului curat și darea absolutului.
2. Alegerea comisiunii de supraveghiere.
3. Satorirea salarelor și marcelor de presentă pro an. 1901.
4. Diverse propuneri.
5. Raportul Direcțiunii despre vinderea acțiunilor din emisiunea nouă.

Din ședința consiliului administrativ ținută la 26 Ianuar 1901.

Direcțiunea.

§. 33. din statutele institutului.

În adunarea generală numai acei acționari pot participa, cari cel puțin cu 1/2 oră înainte adunării generale și-au depus pe lângă revers la cassa institutului acțiunile sale respective și ale plenipotențailor lor împreună cu plenipotența.

Bilanțul original e pus la dispoziția acționarilor în birou la orele oficiose.

Din incidentul trist și regretabil a morții nenitatalui meu frate Constantin, întimplat în 9 Martie st. n. a. c. mulți amici, cunoscuți și binevoitori, au încercat ca prin expresiunea simțimentelor lor de condolențe să-mi aline durerea mea, cum și a familiei scumpului defunct; după ce înse imi este imposibil a mulțumi special fie cărnua, viú pe calea acésta a le exprima în numele meu și a familiei cele mai sincere și supuse mulțumite.

Blaș în 14 Martie 1901.

George Bărbat
paroch v.-protop. gr. cat.

Internatul de fetițe.

În favorul internatului de fetițe din Blaș au contribuit următorii frați preoți:

Alesandru Mărincaș, Nireș . . .	c. 14.01
Petru Rus, Chieind . . .	23.36
Alesandru Bărbulescu, Băla . . .	17.52
Teodor Hărșan, Chimitelnic . . .	23.36
Ioan Deac, Roșia . . .	5.84
Vasiliú Masca, Beiu . . .	17.52
Enea P. Bota, Șard . . .	17.52
Andreiú Voda, Ormeniș . . .	17.52
Laurian Voda, Ormeniș . . .	17.52
Vasiliú Sultelechi, Bardos . . .	17.52
Vasiliú Suciú, Căpuș . . .	17.52
Ioan Mera, Șeica-mică . . .	23.36
Alesandru Bugnér, Noui-rom . . .	23.36
Alesandru Tirmăvean, Hodac . . .	17.52
Dionisiú Decei, Orlat . . .	23.36
Victor Varga, Poptelec . . .	17.52
Nicolaiú Galea, Inoc . . .	14.24
Iuliu Socol, Ceanul-mare . . .	16.41
Demetriú Murășan, Chechiș . . .	34.53
Ioan Scriidon, Bord . . .	23.03
Simeon Zehan, Brete . . .	23.36
Ieronim Man, Băgău . . .	35.04
Alesandru Valea, Săn-Mărtin . . .	29.20
Ioan Bunea, Vad . . .	11.68
Artemiú Boer, Cason . . .	14.01
Michaiú Hodérnău, Pata . . .	23.36
Aureliú Pascu, Feleind . . .	11.68
Ioan Marian, Beldiú . . .	11.68
Ioan Maior, Roșia-m. . .	11.68
Isidor Butnariú, Roșia-m. . .	11.68
Petru Cordea, Șprig . . .	11.68
Valeriú Comșa, Copăcel . . .	23.36
Moise Brumboiú, Tohan . . .	11.68
Nicolaiú Vișoi, Netot . . .	11.68
Ioan Oros, Sadu . . .	23.36
Nic. Coroiú Ponorean, Ponorel . . .	11.68
Ioan Pop, Morlaca . . .	11.68
Toma Pop, Lopadea . . .	11.68
Ioan Fulicea, Șinca . . .	11.68
Pompeiú Butnariú, Valea-Jidanului . . .	11.68
Demetriú Boariú, Bobohalma . . .	11.68
Ieronim Dănilă, Budatele . . .	12.34
Simeon Marcu, Gârbova-inf. . .	11.68
Vasiliú L. Pop, M.-Săn-Georgiú . . .	11.68
Gavriil Oltean, Băisóra . . .	23.36
Nicolaiú Pop, Săcal . . .	11.68
Georgiú Micu, Alecuș . . .	11.68
Aron Mihuleț, Șara-mică . . .	11.68
Ioșif Lita, Ielod . . .	14.01
Alesandru Papiú, Bistră . . .	11.68
Petru Simu, Bistra . . .	11.68
Romul Marcu, Bistra . . .	11.68
Aurel C. Domșa, Blaș . . .	15.21
Dr. Isidor Marcu, Blaș . . .	14.61

suma cor. 890 72

Adaugând la suma acésta banii colectați în trecut, cum și cei adunați prin „lanțul de scrisori“, avem o sumă frumoasă de aproape 2000 cor. câștigată în un timp foarte scurt. Cu zel și interes tóte se pot face.

NOUTĂȚI.

Din Archidieceasă. Se escrie concurs cu terminul de 31 Martie n. pentru ocuparea parochiei Ticului, din distr. protop. Ciuș. Beneficiile sînt: porțiune canonică 26 jug. 1443° 1° lemne, câte o zi de lucru de la 45 familii și câte o metretă cucuruz. stola îndatinată. Case parochiale nu sînt, dar se vor face, cât ce va fi preot.

Din diecesa de Orade. Între clericii absoluți, cari au fost ordinați de preoți în timpul din urmă, a fost trecut și Victor Cinea, pe când în realitate trebuia pus Alesandru Brancovan. Corespondentul nostru face cuvenita rectificare.

Academia Română. Sesiunea generală a Academiei Române s'a deschis Marți la 1 oră d. a. În absența președintelui P. Poni, ședința a fost presidată de dl vice-preșe-

dinte V. A. Urechă. După deschidere secretarul general dl D. A. Sturdza, a cetit raportul asupra lucrărilor făcute în 1900—1901. Dintre membrii de la noi ai Academiei au fost de față la ședința de deschidere, dnii At. Marienescu, Ioșif Vulcan și Ioan Pușcariú.

Ioan Nenițescu. „Apăr. națională“ de Duminecă ne anunță dureroasă scire despre mórtea prefectului de Tulcea: Ioan Nenițescu. La vristă de 47 ani, Nenițescu e cunoscut tuturor Românilor, atât pentru versurile sale răsboinice „Șoimii de la Răsboieni“ și „Pui de lei“, cât și pentru activitatea desvoltată ca prefect al județelor Constanța și Tulcea din Dobrogea. Sub el s'a ridicat în Tulcea monumentul comemorativ al reanexării Dobrogei la țera mamă, apoi statua lui Mircea cel bătrân, ér pe delta Dunării s'aú fundat cinci sate nouă. Venind de la Bacău spre București, a murit la gara Buzău, de unde a fost transportat mai departe în capitală, unde a fost înmormintat Luni cu cuvenită onóre.

Cunună eternă. M. On. Dn George Bărbat vice-protopop, ca cunună vecnică intru pomenirea nenitatalui său frate Constantin, a dăruit Soc. de lect. „Inoc. M. Clain“ a teologilor de aici 10 cor.; pentru care faptă nobilă primescă sincerile noastre mulțumite. Blaș 12 Martie 1901. Petru Sântoma președ. Iacob C. Domșa secretar. — On. Ioan Albon, paroch în Doștat, a trimis fondului de salarisare a preoților 5 cor. în loc de cunună pe mormintul lui Gregoriú Mafor.

O statistică din Roma. În Roma sînt 20 cardinali, 35 episcopi, 1369 preoți, 2832 călugări și 3215 călugărițe, cu totul deci 6481 între 400.000 locuitori. Tot la 61 locuitori se vine deci 1 spiritual. Biserici sînt în Roma 400, ér mănăstiri și capele nenumărate.

Foi Vechi. Se caută spre cumpărare *Gazeta Transilvaniei* (1838—1897). *Fôia pentru minte* (1838—1865). *Organul luminării* (1847—1848). *Invățătoria poporal* (1848). *Organul național* (1848) tipărite în Blaș. — Asemenea *Istoria bisericescă* de Petru Maior Buda 1813 se cumpără cu 20 fl. v. a. Érá *Activitatea Vicarilor foranei a Nășudului* de Maxim Pop. Pesta 1875 cu 2 fl. v. a. Bélinez în 6/III st. n. 1901. A se adresa la dl *Emilian Micu*, preot.

Tren electric în aer. Romanoff, unul din cei mai distinși ingineri ruși, a construit astă vară pe *Gatșina*, în apropierea Peterburgului un tren electric în aer, care a și succes în chip admirabil. Sistemul acesta de trenuri acum îl aplică Romanoff și la linia ferată *Nicolai*, care este cea mai dreptă linie dintre *Mosca* și *Petersburg*. El vrea să introducă și la acest tren puterea electrică și să-l prefacă în tren spânzurat în aer. Cheltuielile împreunate cu acésta transformare ar face 350 milioane franci. ér cheltuielile anuale de comunicație aproape 35 milioane. Noul tren va face pe oră 120 chm. și taxa de călătorie de fie care kilometru ar fi numai 4 bănuți. Trenul acesta în aer s'a impus mai ales din considerațiune la siguranța Țarului în decursul călătoriei sale.

Necrolog. † *Constantin Bărbat*, fratele vice-protopopului din Blaș, a repansat la 9 crt. în vristă de 41 ani, după lungi și dureroase suferințe, răbdate cu paciintă creștinească. Adormitul în Domnul, a fost econom priceput și un țeran ales și simpatie tuturor; ani de-arindul curator bisericesc și primar al comunei Blaș-sat. La înmormintare a luat parte un forte număr public în frunte cu Escel. Sa Dl Mitropolit, Dni caonici, profesori, funcționari, inteligenți și mult popor din satele vecine. A pontificat Rsmul Dr. *Vas. Hossu*, asistat de 6 preoți și 2 diaconi. Cuvintarea funebă a rostit-o capelanul *Iuliu Nistor*, ér la mormint a vorbit Redactorul nostru.

In veci amintirea lui!

PARTE SCIINȚIFICĂ-LITERARĂ.

Mama sfântului Augustin.

XIII.

(Continuare.)

Atunci zise Augustin: „Spune-mi Trigeție, poți fi fericit cel, ce se teme?”

„Ba, nu,” zise Trigețiu.

„Apoi cel, ce iubesc, dacă poate pierde ceea ce iubesc, — nu trebuie ore să se teamă?”

„Ba, da,” zise Trigețiu.

„Dar ore tot ce e trecător și peritoriu nu se poate și pierde?”

„Ba, să poți.”

„Așa dar cel, ce posedă și iubesc lucrurile acestea trecătoare, nu poate fi nici când fericit?!”

„Nu, fără îndoială — continuă Monica; ba chiar și de ar fi sigur, că nu le va pierde nici odată, eu totuși l'ași socoti nefericit, pentru că tot ce e trecător e nimic în asemănare cu sufletul omenesc. Și cu cât le va cânta mai mult pe acestea, cu atât va fi mai vrednic de compătimire și mai lipsit.”

— „Ce!? — zise s. Augustin, — dacă cine va ar avea în abundență toate lucrurile acestea pămîntesci, dacă și-ar sci pune frîu poftelor sale și ar învăța măiestria de a-se folosi de ele cu cuviință și cumpătate, un atare om n'ar fi ore fericit?”

— „Dar și acela nu prin aceste lucruri trecătoare e fericit, ci prin cumpătul sufletului său! Pentru că lucrurile acestea trecătoare nici când nu vor face un suflet fericit.”

„Al răspuns minunat,” zise Augustin; „Nici nu s'ar fi putut da un răspuns mai minunat la această întrebare!”

„Da într'adevăr, dacă vrea cineva să fie fericit, trebuie să se nisuiască după cele vecinice, pe cari schimbarea norocului nici când nu i-le poate răpi. Și de ore ce singur Dumnezeu e vecinic, numai în Dumnezeu să află fericirea.”

Totși se închinară aprobând cu o bucurie fericită a inimii.

Dar dacă a fară de Dumnezeu nici un lucru creat, fie acela cât de frumos, nu poate potoli fîmea internă, care mistue sufletul omului, și dacă numai Dumnezeu ne poate sătura, cum am pute noi ajunge la Dumnezeu? — pentru că după ce de o parte noi nisuiim spre fericire, ér de altă parte această fericire nu se află, de cât numai în Dumnezeu, trebuie să-l scim câștiga pe El, și între anumite margini să ne scim validita în El și prin El împlinirea tuturor dorințelor noastre și dispărerea tuturor temerilor. S. Augustin puse întrebarea acesta nouă ast fel: „Numai acela poate fi fericit, care îl posedă pe Dumnezeu, — vă întreb deci, spuneți-mi: cine îl posedă pe Dumnezeu?”

„Eu” — zise Licențiu — „așa cred, că cel, ce face binele, îl posedă pe Dumnezeu.”

„Cel, ce împlinesc voia lui Dumnezeu — răspunse Trigețiu — acela îl posedă pe Dumnezeu.”

Atunci luând cuvîntul Adeodat zise: „Acela îl posedă pe Dumnezeu, care-l curat la suflet.” S. Monică aplaudă.

¹⁾ De Beata vita, n. 11.

²⁾ Tot acolo, n. 11.

³⁾ Tot acolo, n. 11.

⁴⁾ Tot acolo, n. 11.

⁵⁾ Tot acolo, n. 12.

⁶⁾ Tot acolo, n. 12.

⁷⁾ Tot acolo, n. 12.

⁸⁾ Tot acolo, n. 12.

„Și care om ți-se pare ție curat la suflet?” zise s. Augustin, ca să-l dea lui Adeodat ocaziune de a-și explica ideea.

„Cel, ce duce o viață curată, (qui caste vivit) — zise băețul.”

„Și ce e acesta: a duce o viață curată? E ore a încunjura păcatele cele mari?”

„O! nu,” răspunse Adeodat. „Acela este suflet într'adevăr curat, care iubesc pe Dumnezeu, numai de El se alipește și Lui singur îi servește.”

Așa dară băețul acesta, — ce e drept fiul lui Augustin și nepotul s. Monice. — prin câte va cuvinte și prin câte va salturi a exprimat scopul ultim, atât al întregii filosofii, cât și al religiunii.

Nimic omenesc, nimic trecător nu poate îndestula sufletul. Numai prin posederea lui Dumnezeu poate el deveni fericit. Și unicul mijloc de a-l posedea, atât aici, cât și în lumea venitoare, este iubirea Lui. Pentru că iubirea nu cunoșce distanții, ea se joacă numai cu spațiu, ea unește sufletele răspândite în lume, și unindu-le, le fericesce și glorifică. Și dacă e drept, că chiar și iubirea lucrurilor temporale face sufletul nepăsător față de ostenele, dureri și lipse; dacă acesta iubire comunică sufletului pace, siguranță și o forță neînvingătoare, dacă îl produce nu numai bucuria, ci îl chiar răpește cu totul, ce va fi atunci cu iubirea îndreptată către Dumnezeu? Sfinții au fost tot de una fericiți, chiar și pe cruce — și dacă lumea vede bucuria lor și fără a o înțelege, acesta însămnă, că lumea nu scie, ce-i iubirea!

În dimineața următoare se reîncepu din nou conferența. Începură a vorbi despre cel, ce caută pe Dumnezeu. S'a fost zis, că numai aceia sînt fericiți, cari îl posedă pe Dumnezeu. Inse ce va fi cu aceia, cari, ce e drept, încă nu-l posedă, dar îl caută? Întrebarea aceasta o puse s. Augustin: pentru că marele lui suflet aruncă o privire melancolică asupra acelor, cari petreceau încă în mijlocul îndoielelor, nesigurităților, pe cari el le cunoșcea deja atât de bine.

Mai întâiu vorbiră despre academici, adecă despre filosofi aceia, cari cercând adevărul și neaflându-l, desperază cu totul și mărturisesc înaintea lumii, că ei se îndoiesc despre toate. „Fericiți! zise s. Monică cu un suris în un joc de cuvinte ce nu să poate traduce: „Caducarii sunt!” va se zică, ei sînt legați de lucrurile trecătoare, cad împreună cu ele, ca nisece ologi, adecă în totă forma nefericiți. Acesta ideea isteta produse surise și un aplaus general.

Trecînd peste acestia, ajunseră la cea ce îl caută pe Dumnezeu. „Închipuiți-vă un om, care de loc nu desperază cu privire la adevăr, are destulă încredere în Dumnezeu, crede, că Dumnezeu nu subtrage de la omeni lumina sa, și caută acesta lumină; — e ore fericit ori nefericit un atare om?”

„E nefericit,” răspunseră tinerii, „pentru că nu posedă pe Dumnezeu.”

„O scitiți voi sigur acesta?” zise mai de parte Augustin, care în totă conversarea acesta a pledat pentru cauza acelor, de a căror nesiguranță și el însuși s'a împărțășit odinioară. „Tu, Licențiu, tu zici, că acela îl posedă pe Dumnezeu, care îl împlinesc voia Lui: acela inse, care îl caută pe El, nu face ore ceea ce voiesc Dumnezeu? Tu, Trigețiu zici, că acela îl posedă pe Dumnezeu, care lucră înțelepțesc, dar apoi acela, care îl caută pe El, nu lucră înțelepțesc? Și în urmă pe tine Adeodat numai una te întreb: poți fi suflet necurat acela, care îl caută pe Dumnezeu?”

¹⁾ De Beata vita, n. 18.

²⁾ Tot acolo, n. 18.

³⁾ Tot acolo, n. 18.

⁴⁾ Tot acolo, n. 18.

⁵⁾ Tot acolo, n. 17.

Cel trei s'au vădut prinși, și cântau la Augustin, pe jumătate suridînd, pe jumătate confundându-se, nesciind, ce să răspundă. Monica le grăbi într'ajutoriu clarificînd cu fineța și istețimea admirabilă a spiritului său argumentele ceva-și cam subtile ale lui Augustin. Ea arătă, că pentru a fi fericit, nu-i destul numai a-l ave pe Dumnezeu, pentru că totă lumea îl are, atât cel ce-l caută, cât și cel ce-l posedă; — ci trebuie să-l avem drept binevoitorul nostru grațios, și acesta numai în cazul cest din urmă se poate.

Acum ajunse rîndul la tineri, să mai vorbescă și ei. „Dacă aceia, cari îl caută pe Dumnezeu nu-l au ca binevoitor, atunci îl au ca inimic — zise Licențiu — ceea ce eu de loc nu pot admite.”

„Nici eu,” — zise Trigețiu — „fără trebuie să admitem o cale mijlocie între a-l ave pe Dumnezeu ca binevoitor și a-l ave ca inimic!”

„Da, da,” zise Monica. „Nu este tot una a posedea pe Dumnezeu și a nu fi fără de Dumnezeu. Cel, ce trăiesce după cum se cuvine, îl are pe Dumnezeu și încă drept binevoitor; cel, ce nu trăiesce cuviincios, încă îl are pe Dumnezeu, inse ca inimic; cel, ce îl caută pe Dumnezeu și nu l'a aflat încă, n'are pe Dumnezeu nici ca binevoitor, nici ca inimic; totuși nici de el nu e de parte Dumnezeu. Admiteți și voi acesta?”

„Da,” răspunseră ei.

„Spuneți-mi, rogu-vă — continuă s. Augustin nefînd îndestul cu sîrtea creată celor, ce caută pe Dumnezeu: „Nu e așa, că Dumnezeu e îndurător față de acela, căruia îi este binevoitor?”

„Ba, da,” ziseră ei.

„Și nu e binevoitor Dumnezeu față de aceia, cari îl caută pe El?”

„Ba, da, în tot cazul.”

„Etă dar acesta e deosebirea. Cel, ce îl caută pe Dumnezeu și îl află, îl are pe Dumnezeu ca binevoitor și e fericit. În urmă cel, ce se departă de Dumnezeu și nu vrea să-l cunoșce, covîrșit fiind de păcate, acela — zic — nu-l are pe Dumnezeu ca binevoitor, și cu atât mai puțin e fericit.”

Admirabilă învățătură, deși cevași cam înaltă; într'adevăr vrednică de un om mare, care a trecut prin toate împrejurările acestea și scia din propria experiență, cât de aproape e Dumnezeu de sufletele, cari îl caută pe El și cât de dulce e pentru celea, cari l'au aflat deja.

(Va urma.)

MATER DOLOROSA

de Carl May.

(Continuare.)

Acestă pușcă, cu cele două-zeci și una de glînte ale sale, era arma mea cea mai bună, inse tot o dată și un pericol pentru mine, de ore ce fie care dorea s'o posedă.

— Arată-mi-o, și-apoi îți voi răspunde!

— Răspunde, și-apoi ți-o voi arăta!

— Nu te increzi în mine? — mă apostrofă el mînios și bătînd în palmi. — Veți vedea, ce urmăză dintr'asta!

Bătaia în palmi a fost un semn și vorbirea sa cea tare avea să facă neauzibil ceea ce se întimplă acum; cu toate acestea aușii dinapoi noastră un sgomot, ca și când s'ar mișca un părete de spinii. Mă întorsei repede. Păretele era dispărut și în lăuntru năvăliră vre-o zece curți înarmați. Cel dinainte erau

¹⁾ De Beata vita, n. 21.

²⁾ Tot acolo, n. 21.

deja în imediată apropiere de noi. Voiam să sar îndărăt și să pun pușca la ochi; era înse deja prea târziu, căci curdul, care ne-a lăsat în lăuntrul și cătră care eram întors cu spatele, apucă o lance și așa mă lovi în cap, în cât cădul jos.

Ce se întâmplă mai departe, nu putui nici vedea, nici auzi, de ore ce lovitura puternică mă ameți. Când îmi venii érăși în ori, nu mă mai aflam acolo, unde am fost doborât, ci zăceam în liber, desbrăcat și cu mâinile și picioarele legate. Lângă mine zăceau Halef și chavassul, legați și desbrăcați ca și mine. Tote obiectele ne-au fost răpitate.

Era încă zină și așa am putut cerceta cu privirea iotă împrejurimea noastră. În mijlocul pădurii era un luminis mare, pătrat. La marginile acestui luminis erau așezați pesteolaltă arbori tăiați, ast fel că formau o închidătură nepătrundibilă, ér ca întrare rămase o apertură numai așa de mare, cât putea pătrunde un călareț singuratic prin trînsa. Noptea și în timp de pericol, această apertură era încuiată. Mai târziu am aflat, că mai era o a doua intrare și anume porța de stîncă, prin care am venit noi. Această porță era ast fel îmbrăcată cu amintitele îngrădituri de spinii, în cât luminisul numai în partea de cătră pădure séména ca un fel de odae, o împrejurare, care mă înșelă și pe mine. Era înse deschis de trei laturii. Pe o latură am intrat noi, pe cealaltă Malk-hol-gund, ér pe a treia cel cari au năvălit asupra noastră.

În acest luminis se aflau colibele curdilor, construite din trunchii și din ramurii. Turmele, cari sara erau mánate aci, acum se adău la pășune prin pădure, păzite de numeroși păstori înarmați. Aci se aflau acum numai vre-o trei-zeci de bărbați, dintre cari zece ședeau în jurul nostru. Copii și femei cu fețele învălitate, în număr cu mult mai mare, alergau încóce și încolo, sau steteau aci, sgâindu-se la noi cu curiositate și cu mánie. Căii erau legați în apropierea noastră. Între cei zece se aflau Malk-hol-gund și curdul care ne-a prins. După îmbrăcăminte acest din urmă părea a fi cel mai sêrac dintre ei. Când cel dintâiu, pe carele mai pe scurt vreau să-l numesc șeic, vădu, că mi-am deschis ochii, mă agrăii mánios:

— Acum poți vedea, ce urmări a avut neîncrederea ta. Veți trebui să muriți.

— Chiar și dacă m'as fi încredut în tine, totuși am zăcea acum aci, — răspunsei eu. — Ați voit să ne luați tote celea și mai cu samă calul și pușca mea; prin urmare tot atâta era dacă ne încredeam, sau nu. La nici un cas înse nu vom muri.

— Te înșeli. Pe sară, când vom fi adunați cu toții, vă vom ucide. Voi sînteți nișce afurisiți de creștini și sunniți, cari n'au să aștepte grație.

— Și eu îți spun, că nici unul dintre voi nu va cuteza să pună mánă pe noi.

— Îți jur pe Allah, pe Hussein și —

— Stați, nu jura, căci ai jura strîmb, — l'am întrerupt eu. — Dacă într'adevăr ai auzit despre mine, atunci de bună samă vei ști, că m'am aflat în pericole cu mult mai mari de cât acesta, și cu tote acestea n'am perit. Pe mine nu mă ucide cine-va așa ușor. Ce-ți folosește prada ce ne-ai răpit-o? Calul meu nu ți-se va supune, ér cu pușca mea nu vei să umblă. Mánă ta nu va pute scóte nici o pușcătură din trînsa.

Pușca mea se afla dinaintea șeicului. Pe aceea mi-am basat planul de scápăre. Voiam bucuros, ca eu însumi să fiu liberatorul nostru; numai în ultimul moment voiam să amintesc întâlnirea noastră cu Fatima Marryah. După ultimele mele cuvinte, Halef, care zăcea la dreapta mea, zise în limba arabă, pe carea curdii nu o pricepeau:

— Sihdi, deja în timpul cât ai zăcut amețit el a probat în continuu să pușce, dar nu i-a succés. Fii cu minte și prefăte, ca și când ai vrea să-i areți, cum să umblă cu ea. Atunci ne mánțuiesci!

— Chiar acesta îmi este planul, — îi răspunsei în același dialect. — Îi voi —

— Tac! — îmi strigă șeicul. — Naveți să vorbiți la olaltă aceea ce noi nu înțelegem. Ce privește pușca ta, vei trebui să-mi descoperi secretul ei.

— Și dacă nu vreau?

— Atunci vei suferi o mórte și mai crâncenă. Veți fi pușcați; dacă înse nu ne spuși aceea ce vrem să șcim, te vom lega de un arbore și te vom arde pe încetul.

Ast fel de cruzimi nu sînt raritate la curdii. M'am prefăcut că-s spăriat și că mi-e témă, m'am opus înse totuși în aparință, să-i împlinesc cererea, până când, după mai multe amenințări, m'am arătat aplecat a o face, observând înse, că cu mâinile legate nu pot să-i arăt, cum se umble cu pușca.

— Îți vom desface mâinile, — răspunsei eu cu bucurie. — Voiu deslega cureana.

Se apropie repede și-mi deslégă mâinile. Apoi îmi întinse pușca. Acum am căștigat. Acum puteam merge, încétrău voiam. M'am ridicat, am pus pușca la ochi și i-am zis:

— Bagă de samă, cum pușce! Privește la ramul cel mai lung de la stejarul de colo. Pe el sînt patru gogóșe. Le voi dobori jos. Băgați de samă!

Stejarul era la o depărtare de șeptezeci de pași. Curdii ce ședeau lângă noi, sar în sus și alérgă acolo. Ceialalți bărbați se luară după ei; femeile și copiii asemenea. Numai șeicul rămase lângă noi. De bucurie îmi venia să rid cu hohot. La depărtarea această, gogóșele apăreau numai ca nesece bóbe de piper. Părea imposibil să le pot nimeri. Am slobođit patru pușcăturii. Un strigat victorios arétă rezultatul. Eu înse pușca repede pușca jos, apucați pe șeic, îl trăsai jos la mine, cu stînga l'am prins de gramazi, cu dreapta l'am smâncit cuțitul din cingetóre, am tăiat curelele cu cari îmi erau legate picioarele, pe cum și legăturile mânilor lui Halef și-i strigai acestuia:

— Iea cuțitul și taie legăturile tale și ale chavassului, apoi deslégă și caii.

El luă cuțitul. Acum aveam libere améndoué mâinile, m'am înălțat din poziția mea de mai înainte și smâncind în sus și pe șeic l'am împios de la mine, și apoi luând pușca și țintind asupra lui, îi strigai:

— Mánile jos, și nu te mișca, căci alt cum capeți o sută de glónte din această pușcă drăcescă!

El se supuse trémurând. Tote aceste se întâmplară în decurs de o minută. Curdii ne vădură de departe. Ei alergară încóce urlând; le strigai și lor:

— Oprite-vă, căci de nu, vă pușce șeicul! Care dintre voi îndreptă vre-o armă asupra noastră, acelaia îi trimiț un glonț în cap!

El încă se supuseră, oprindu-se; așa mare frică duceau de pușca mea. Chiar acum Halef și chavassul aduceau caii nostri.

— Veți acum, că ai fi jurat strîmb?

— întrebați eu pe șeic. — Noi nu sîntem ómeni de aceea, cu cari cine-va póte face ce vrea. Acum veți trimite îndată pe cine-va ca să ne aducă tote lucrurile furate și-apoi —

— Chodeh ih Chodeh, — mă întrerupse o voce femeiescă din dèrétul meu — Dómnne, o Dómnne, ce se întâmplă aci?

Mă întorsei și vădui pe Fatima Marryah, care chiar acum sosi prin porța de stîncă.

— Ne-au făcut prinsoneri și ne-au jăfuit, ca după aceea să ne omóre. — l'am răspuns eu. — Noi înse ne-am eliberat și-i vom pușca pe toți, dacă nu ne lasă să plecăm.

— Prinsoneri — jăfuiți — omorîți, voi, mánțuitori mei, cărora am să le mulțumesc viața mea? Nici un pèr din cap nu vi-se va strîmba; vă asigur de această!

Ea se apropie apoi și vorbi cu atâta insistență și grabă cu șeicul și ómenii sèi, în cât nu-i puteam urmări cuvintele, deși pricepeam fórté bine dialectul curmangic. Încă în decursul vorbirii sale, veni la mine curdul, care-mi dete lovitura în cap și-mi strigă:

— Domnule! tu ai mánțuit-o; eu mă numesc Jussuf Ali și ea este soția mea. Permite-mi, să mă posteț lângă tine și să fiu apărătorul vostru. Pe Hassan și pe Hussein,

eú stađ bun cu viața mea, pentru voi și avutul vostru.

De ore ce acesta este jurămîntul cel mai sfînt al unui șiiit, m'am învoit, și el se postă lângă mine. După ce a sfîrșit soția sa, începu și el a vorbi pentru noi și încă în ast fel de mod, că recunoscu, că își va ținea jurămîntul la ori și ce cas. Credeam, că vorbirea sa va avé de rezultat, că curdii se vor aduna mai întăiu să țină sfat, dar m'am înșelat, căci după ce a isprăvit Jussuf Ali, șeicul se întórce cătră mine și zice:

— Domnule! asta n'am știut-o; de aceea trebuie să ne iertați. Voi ați scápă de la mórte pe una dintre femeile noastre; doi dintre voi au învins pe doi-spre-zece Mahmalli afurisiți, cum putem noi atunci să vă fim inimizii? Nu, noi sîntem voi, și voi sînteți noi; sîntem frați; asta o jur pe Mohamed și pe Hassan și Hussein, cari au sângerat sub loviturile sunniților. Veniți în casa mea! Acolo veți afla tote obiectele vóstre.

— Nu! — strigă Jussuf Ali. — Ei mi-au scápă soția mea; de aceea trebuie să fie óspeții mei, nu ai tòi. Al meu este dreptul mai mare!

Mai întăiu era să fim omorîți și acum se băteau pentru noi, la cari să fim óspeți. Fiind că nu se putură înțelege, mă rugară pe mine, să-i impac, ér eu hotărîi, ca Halef și chavassul să locuiescă la șeic, ér eu să rămân la Jussuf Ali. Ast fel ambele părți au fost îndestulite.

Într'aceea înséră și păstorii sosiră cu turmele, cari nu erau prea mari. Acești șiiți se susțineau din venitul turmelor lor mici, din adunatul gogóșelor, cari forméză un articol important de esport, și din — jaf, ceea ce la curdii, era fórté natural, de ore ce curdul ține jaful de o faptă cavalerescă.

Când auđiră păstorii, ce s'a întîmplat, ne încărcară cu laude și dederă expresiune mániei lor față de Mahmalli printr'un urlet, pe care aceia de bună samă l'au auzit, de ore ce ei locuiau dincolo de riú, pe înălțimea muntelui din față, într'un luminis asemenea acestuia de dincóce. Înainte de a înséră, l'am văduț cum se cade ér acum se zăriaú desușit focurile ce ardeau dincolo.

Și la noi se aprinse dinaintea fie cărei case câte un foc, în jurul cărui se adunară locuitorii spre a pregăti cina. Casa lui Jussuf Ali era cea mai mică; o puteam numi mai mult o colibă, despărțită în două prin un gard de nuiele. Una dintre aceste două încăperi era indispensabila odaia a femeilor, haremul, astăzi odaia această mi s'a pus mie la dispoziție. Domnul casei avea numai capra, pe care l-au ucis-o Mahmallii. El trăia din laptele aceleia și din venitul gogóșelor. Afară de aceea mai primia o mică páticică din fie care pradă, fiind că a luat asupra sa paza porții de stânci.

Cu ce să-și ómenescă el acum óspele? Această întrebare nu-l aduse în perplexitate. Dacă un nomad sêrac, fie aceia beduin, curd, sau chirgis, capétă un óspe și n'are, ce să-i dea de mánecare, atunci el merge simplu la cel dintăiu vecin, sau mai bine la cel mai avut din sat și de la acesta capétă îndată ceea ce îi lipsește. Jussuf Ali merse deci la șeic și aduse fărînă, urez și un miel tăiat, așa că din partea mánecării n'avea să mai pórté grijă.

Durere înse, îi lipsia lucrul cel mai principal — tutunul. Acesta nu se ține de obiectele, cari le poți pretinde gratis pentru un óspe. El avea legată de gât o pipă vechie, pe carea o mișca încóce și încolo, uitându-se perplex la mie. Atunci am scos eu ciubucul meu și punga cu tutun și l'am îmbiat cu ele. La vederea tutunului, fața lui începu a străluci și el esclamá:

— Ce noroc, Domnule, că tu însuți ai așa proviant din acest isvor al plăcerii. Eram supărat, că n'aveam cu ce te îmbia. Acum înse supărarea mi-s'a prefăcut în voluptate. — Dumnezeu să-ți înmulțescă avuția, scumpul meu amic! — — —

(Va urma.)

Posta „Unirii“.

Dlul G. T. în C. Nu putem publica răspunsul la articolul apărut în alte ziare. Ne pare rău.
Dlul A. R. în A. Cerculariul mitrop. nrul 96. din 1900. se ocupă chiar cu aceea ce ne scrii Dta. Și în „Unirea“ s'a scris de lucrul acesta și a fost combătut. Doresci să revenim? e zădarnic pentru cel ce nu cetese nimic!

M. On. G. Ș. în M. Pentru numărul acesta a sosit prea târziu.

De la Luț. A sosit la inchierea foii. Veți avea răspunsul în numărul viitor. Salutare!

Preotul Iacob. Trimiteți-o, ca să ne putem da părerea. În cas de refus, vom ține samă de dorința Dtale.

Panticeu. Achităm an. 1900.

Vaidacuta. Achităm 1899 sem. 2-lea și din an. 1900 până în 1-a Martie.

Șeica-mică. Sintem în rind. Achitat tot până la finea an. 1900.

Borgo-Tika. Achităm an. 1901 sem. 1.

Craidorolț. Achităm an. 1900.

Wheatland (N.-America) Frații O. Primit 9.99 corone și achităm o parte a anului 1901.

Vad (Făgăraș). Achităm an. 1900. Cele promise le așteptăm.

Nântă. Achităm an. 1896.

Ghișasa-super. Achităm an. 1901 sem. 1.

Editor și redactor răspundător:

Aurel C. Domșa.

Inserate.

Digestivul

Apotecarului A. Thierry,

este un prav universal, veritabil englez, pentru mistuire și apetit. Neîntrecut la ori ce bôle de stomac, face apetit și ajută mistuirea. Fie care cutie poartă subscrierea fabricantului și costă, anticipând suma. 3 corone spedit franco. A se adresa la:

Apotheker

A. Thierry's Balsam-Fabrik

in Pregrada bei Rohitsch-Sauerbrunn.

Comunicarea trenurilor

prin gara Küküllőszög (Blaș)

(valabil din 1 Octobrie 1900).

cătră	gara		de la
	Teuș — Tövis		
226	persóne	persóne	102
1258	mixt	mixt	226
785	accelerat	accelerat	904
	Copșa — Kis-Kapus		
107	persóne	persóne	221
228	mixt	mixt	1256
905	accelerat	accelerat	784
	Sóvárád		
325	mixt	mixt	1023
248			650

La espozitiunea milenară din Budapesta de la 1896 premiat cu medalia cea mare.

Turnătoria de clopote și de metal a lui

(84) 17-52

Antoniou Novotny

în Timișoara-Fabric

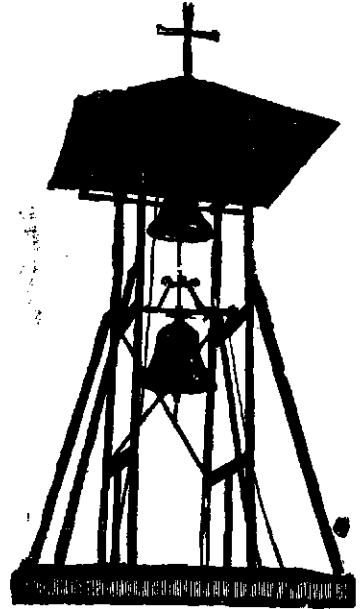

se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, pe cum la turnarea de nouă a clopotelor stricate, mai de parte spre facerea de clopote întregi armonioase, pe lângă garanție pe mai mulți ani, provădate cu ajustări de fer bătut, construite spre a le întorče cu ușurință în ori ce parte, în dată ce clopotele sint bătute de o

lature prin ceea ce sint mănuite de crepare. — Cu deosebire recomand

clopotele patentate găurite:

de mine inventate și mai de multe ori premiate, cari aū un ton intensiv, mai limpede, mai plăcut și cu vibrarea mai voluminósă de cât clopotele turnate după sistemul vechiū, așa, că un clopot patentat cu 300 kg. este egal în tonul unui clopot de 400 kg. făcut după sistemul vechiū. Mai de parte se recomandă spre facerea scanelor de fer bătut, de sine stătător, — spre preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fer bătut — ca și spre turnarea de tóce de metal. Clopote în greutate de 300 kg. și mai jos se află tot de una în magazin.

Preț-curanturi ilustrate se trimit la cerere grătuit și franco.

Indispensabil și neîntrecut, de un efect sigur.

Marfă universală, export în tóte țările.

Chief-Office 48, Brixton-Road, London, S. W.

Cea mai bună medicină de casă. cea mai căutată. sigură și până acum necunoscută este

Balsamul Apotecarului A. Thierry,

Cântat în tótă lumea pentru efectul sigur Contra tuturor bólelor interne, de piept, plumân, stomac și ficat. Folosit ca mijloc estern. este cel mai renumit

remediū de tămăduire a ranelor.

Veritabil numai cu marca de apărare verde, autentică registrată în tóte statele și provădată cu capsula de metal. ce poartă inscripția: **Allein echt.** — Producție anuală 6 milioane borceane. — 12 borceane mici s'aū 6 mari duble. spedate franco 4 corone. — Un borean de probă cu instrucțiune și cu sumarul tuturor depositelor din lume 1 coronă 40 fileri. — Se espedeză numai pe lângă trimiterea anticipativă a prețului.

UNSÓREA-CENTIFOLIE A LUI A. THIERRY

(numită făcătóre de minuni), de o putere și efect miraculos. Face ori ce operație superfluă. Cu această unsóre s-a vindecat un os-scarabeū, ivit înaiute de aceea cu 14 ani și declarat incurabil, bóla de óse și în timpul din urmă un morb gangrenos. greu și vechiū de 22 ani, numit rac. Are un efect antiseptic și repede la alinarea durerilor; răcorește și vindecă ori ce fel de rane și arsuri. Înmoițe și curăță tóte ranele provădate prin impunseturi. O dosă spedită franco costă 1 coronă 80 fileri după primirea prețului. La comande mai mari scđămînt.

Producție anuală 100.000 doze.

Pot pune la dispozițiune un archiv întreg de atestate originale din tótă lumea. Imitațiile s'au pot incunjura urmărind cu atențiune fie care borean. care poartă inscripția: **Apotheke zum Schutzengel des A. Thierry.** Cel cari n-aū deposit la îndemână. s'au se ferescă de falsificări sau fabricate străine. și se comande direct, adresându-se la:

Apotheker

A. Thierry's Fabrik in Pregrada bei Rohitsch-Sauerbrunn.

(Lieferant des österr. k. k. Staatsbeamten-Verbandes.)
(Contractor of the War-Office and the Admiralty, London.)

(33) 18-25